

Millest ammutada vaimlist
tasakaalu ja
jõudu.

Clarissa Tarts.

Skillest ammutada vaimlist tasakaalu
ja jõudu.

Meie kui noore rahva juures võib üksikute rahvaliidemetel tihti tähele panna vaimlist tasakaalutust. Ei olda kindel endas, arvatakse, et teised riigid ja teised rahvad on paremad. See on teatud määral peegeldunud ka eesti kirjanduses. Näiteks möödunud aastal ilmunud A. Tammsaare romaanis „Ma armastasin sakslast“ näeme sellist tasakaalutut noort inimest, kes — ilma et ta sellest endale lähemalt arugi annaks — armastab neid eriti andunudult sellepärast, et see on endine paruness. Noormehel ei ole usku endasse ega oma rahvasse. „Nüsegused tüübid peaksid kaduma rutem eesti elust“, arvas dr. Kirschenberg ühes oma loengus ja

soovitas neile, kesi nad ise end parandada
ei saa, teha seda arstlike ravi abil.

Ravi abil võiks tagant järele asja
parandada. Õigem on aga meidugi
niiisuguste inimeste kujunemist vältida.
Luidas seda teha, see huvitab meid.
Millest ammutada vaimlist tasakaalu
ja jõudu?

„Mens sana in corpore sano“, on Juvenali
tuntud ütetus. Terve ja tasakaalukas võib
vaim olla ainult siis, kui keha on terve.
Sellepärast tuleks kehale tervisele palju
enam tähelepanu pöörata kui seda meil
seni on tehtud. Siin võiks võtta eeskujuks
Inglismaa. Miks on seal rõha nii vähe
rasvunud ja hädiselt liikuvad inimesi?

Sellepärast, et kooliõpilasel iga päev on
mõned tunnid ette nähtud sportimiseks.
Meie koolide õppekavad on aga nii üle koormatud,

et valvvalt jõuad õppetundidest vabal ajal järgmiseks päevaks ära õppida. Ja kuigi aega jatkuks, siis just paremad ja enam arenenud õpilased ei spordi süiski, jagades „vanade“ sissejuurdunud sporti alakindlat vaadet. Ka suvel, mis on õpilasel täiesti vaba, ei kasuta vanemad kõiki võimalusi oma laste maale saatmiseks. Lapsed üksinda aga loomulikult minna ei saa. Siin on suureks abiks skautlus. Skautlus võimaldab ilma oma vanemateta süiski suve vabas looduses – laagris – veeta. Väheval lapsel avaneb nii siis võimalus vabas looduses olla, kuna muidu tal seda ei oleks. Aga ka rikkaste vanemate lastel on laagrisse minek ja seal olek kasulikem kui sõit autoga suurlinnalikkude hotelli. Skautlus on „metsakool“, ja metsamees on terve!

Laagrisse hüüdist sümpokohal üksik-ajaliselt rääkida ei ole mõtet: seda on

skautlikeus kirjanduses küllaltki tehtud.

Talvel ei saa otsene kontakt loodusega sel määral arvesse tulla kui suvel. Kuuld talvelgi on võimalik vabas looduses värskes õhu käes viibida. Eriti hästi võimaldab seda suusatamine. Kui noorte tähelepanu suusaretkedel ka ümbritsevale loodusele juhtida, siis mõjub see ka esteetiliselt. Kas võib olla veel midagi ilusamat kui pehme puhas lumi, lumekoorma all painduvad kuuksed ja kääletu tee, mida tähistavad ainult sirged kitsad suusajäljed! Nisugused läbielamused teevad armsaks kodukoha ja isamaa, teevad aga ka rõõmsaks, terveks ja vastupidavaks.

Teiseks on raimline tasakaalu ommiseks tähtis kindel kasvatus. Kuna mõjud, mis on saadud lapsena, jäävad püsima kõige tugevamini, siis peab kasvatus olema

uatud õigele alusele juba perekonnas.

Väga tähtis on kodune rahvuslik kasvatus ja kindlad perekondlikud traditsioonid.

Idea koduse kasvatus saanud inimese on vaimliselt tasakaalukas, kuna tasakaaluluid inimesi kasvab perekondadest, kus kasvatus lõikab või kus seda pakatihti üldse ei ole, kus ei ole midagi püha, kus ei ole oma tõekspidamisi ega kindlaid vaateid. Kodudel on lapsesse alati kõrge olulisem mõju.

Kodudes peaks valitsema õhkkond, kus kõrgelt hinnatakse eesti meelt ja eesti keelt. Lapsele peab sisse kasvatatama teadmine, et eestlased on vaimset kõrge kvaliteediga rahvas. Eesti talupoeg on keskmiselt targem kui saksa või prantsuse talupoeg, rääkimata venelasist: enne maailmasõda tõusid Venemaale asunud eestlased seal ikka juhtivatele kohtadele.

Eestlane võib uhkelt iga teise rahva kõrval
seista. Eesti kirjanduse areng on olnud
võrdlematult liikem kui teiste rahvaste oma,
ja ometi on meil niisugused teosed olemas
kui „Tõde ja õigus“ ja niisugused kirjanikud
kui Marie Under! Ei ole kahtlust, et
eesti kirjanikkude nimed hord euroopa
parimate kõrval seisavad. ~~Meie Eesti kirjandus~~

~~on olnud võrdlematult liikem kui teiste rahvaste oma, ja ometi on meil niisugused teosed olemas kui „Tõde ja õigus“ ja niisugused kirjanikud kui Marie Under! Ei ole kahtlust, et eesti kirjanikkude nimed hord euroopa parimate kõrval seisavad.~~

La
kaugemast minevikuist leiab küllalt julgerd
tegusid, millele uhkusega võib tagasi mõelda.
Enne sakslaste meie maale tulekut olid
eestlased „lääremere sandateks“, kes panid
end maksma oma julguse ja ettevõtlikkusega.
Tuletagem meelde kas või Ligtuna valluta-
mist, mis tegu nüüd Lätland meeleldi endi
võiduks tahaksid teha. Ligtuna oli omal

ajal Rootsi võgevamaid kaubalinnu, rikas
ja tugevasti kindlustatud. Ning Ligtuna ei
taibunud enam kunagi, vaid ta asemele
tuli asutada Stockholm. Vene valitsuse ajal
pidid eesti õpilased imetlema Poltaava
lahingut, imetlegem Ligtuna vallutamist!

Ärgu räägitagu iga väheemus rahvuse
liikmega tema keelt, vaid rääkigu see
eesti keelt. Vastatagu nende võõrkeelsetele
küsimustele rahulikult eesti keeles. See
peaks saama harjumuseks! Kui aga on
näha, et inimene tõesti ei oska eesti keelt
(nii näitena teiste riikide kodanikud, kes
on Eestis ainult läbisõidul), siis muidugi
räägime nende keelt, kui oskame.

Eesti keel olgu aukohal. Ja kui juba
lätlane oma keele juures võib olla
patrioot, siis peaks riisupuse ilusa keele
omanikel kui eesti keel see endast mõiste-
tao olema. Umbes aastal 1810, kui eesti

kirjandust veel ei olnudki ja isegi teadus-
 likku raamatut eesti keeles ei olnud kirju-
 tatud, ütles saksa soost kirikuõpetaja
 Luce, et eesti keel olevat rikas, ja mis
 mõtteavaldamiseks selles veel puuduvad,
 seda võivad eestlane ise varsti leida, kui
 teda aga mõtlema õpetatakse. Eesti keel
 olevat kõlav, seda võidavat hästi luulet-
 miseks tarvitada. Mõni saksa laul olevat
 eesti tõlkes ilusamaks ki muutunud. Et
 eesti keele ilu ja väärtust ei tunda, tulevat
 küll osalt sellest, et sakslased (kes ainu-
 üksi haritud kihi moodustasid), seda täiesti
 ära ei õpi. Seda võidi juba sel ajal
 öelda, nüüd on meil aga olemas Tuglase
 stiilikaunid tööd, on olemas teaduslikke
 tööd igalt alalt ja eesti keele sõnatagasavast
 on nende kirjutamiseks ja tõlkimiseks
 küllaldaselt jatkunud.

Päärast tösisit rahvuslikku tunned võib edasi anda lihtsatel kõnelustel ja jutustamistel söögilaua taga, õhtustel perekondlikkudel koosviitkimistel jne. Siin langeb nii mõnigi seeme, mille vilja nähaakse alles hiljem.

Suurt mõju avaldab ka miljöö, milles laps kasvab. Sellepärast tuleks kodusid püüda kaunistada rahvuslike kunstiteostega. Rahvuslikult kasvatab ka rahvuslik korterisisustus: mööbel, põrandad ja seinavaibad jne. Igast kodust peaks olema näha, et see on eesti kodu.

Rahvuslikku jõude peanud andma ka kirjanduslikud teosed. Keskses Hosenis jääb siin kindlasti „Kalevipoeg“. Kreutzwaldi oli ikkagi suur inimene, kes palju oli lugenud ja palju mõtles, ja „Kreutzwaldi „Kalevipoja“ mõju eesti rahvuslikule ärkamisele on olnud suurem kui ühelgi

tisel teosel. Ka kirjanduslikult on see
 mineviku suurteos praegugi nauditav.
 Samuti „Kalevala't“ peame võtma ühissõnne
 eeposena. On ju seal palju eesti ainet, mis
 Eestist Soome on rännanud ja seal veidi
 ümber kujunenud rahva suus. Nii on juba
 esimene lugu (maailma loomine) meile
 tuntud eesti rahvalaulust, „Pini kirja
 linnukene“, tunneme ära oma „Suure
 tamme“ loo jne. Kui „Kalevipoega“ või
 „Kalevala't“ võrrelda kas või saksa rahva-
 eepose „Nibelungiide lauluga“, siis näeme,
 kui palju õilsamad on need viimased.
 Isegi kuulub „Ilias“ on palju toorem. Juhani
 Aho noorusromantiline võide peab praegugi
 veel paika. Oma laastus „Nooruse
 unistus“ ütleb ta: „Neil (kreeklastel) oli
 Ilomeer, ja meil on Kalevala! Aga meie
 kangelaad võitlevad suurema asja eest
 kui nende! Agamemnon, Menelaos ja Achilles

võitlesid röövitud naise, aga Väinämöinen, Ilmarinen ja Lemminkäinen võitlesid röövitud sammo pärast. Ühed vallutasid linna ja hävitasid selle, teised vabastasid valguse Pohjala kivimäest. Ühed tarvitasid mõõka, teised sõna jõudu!" (J. Rautu tõlge).
 See on "Kalevalas" näitens väga tulusasti kirjeldatud laulu mõju, "Niebelungi laulus" aga kirjeldatakse mõjuvaimalt verist kättemaksu ja viha.

Rahvusliku kasvatus mõjuvaimaks abinõuks on hea üldkasvatus.
 Lastes tuleb kasvatada töötahet. Vanemad ei tohiks tagasi lükata laste abipakkumisi, vaid peaksid laskma end aidata tööde juures, mis lastele jõukohased. Lapsi tuleb õpetada töö tegemisest rõõmu tundma, olgu et nad näevad, et vanematel on sellest tulu või olgu et neil endil on tulu.
 Lõua võiks kuuluda näitens haalitsemine

FOOD K3823
 ARHIIAMUSEUM
 A1000003

oma raamatukogu eest. Laps tekke oma raamatukogule ise nimestik, kuhu märkige hiljem iga uue raamatu pealkiri, autor, võib-olla ka nende sünnimaa ja mis keelest raamat on tõlgitud, kui raamat on tõlke-
toode. Kui lapsel käib ka oma ajakiri, mis oleks väga soovitar, siis võib ta need hiljem kokku koota. Kui armsad on just need raamatud ja omakõidetud ajakirjad oma raamatukogus! Need püütakse hoida eriti puhtad. Süt laieneb raamatute eest hoolitsemine ja puhtalt hoidmise nõue ka igale teisele raamatule, mis on saadud lugemiseks mujalt. Puhtus ja kord on iseenesest väärtused, kuid väimlist jõudu suudab anda ka puistivate väärtuste haldamise tunne.

Üldise puhtusega välgaspool käib ka enese isiku puhtus, s.o. kolbeline puhtus, korralikud eluviisid jne.

Ka korralik õppimine või ametisoleva

FOOD K3833
ARHIVIMUSEUM

noore juures korralik kohuste täitmine annab vaimlist jõudu.

„Kindel kasvatus peab suutma juhtida rahva kultuuritahet, mis sisaldab eneses sügava kohustuse vastavale tegutsemisele, enesepiiramisele ja eneseohverdusele oma paleuste heaks,“ (prof. P. Põld rahvusliku kasvatuskongressil a. 1927).

Paljudes perekondades ei osata kõike veda arvestada. Mõisepärast perekondadest pärit olevatele noortele on suureks abiks skautlus, kes kõiki neid seiku arvestatakse ja arendatakse, iseloomu kujundatakse ja õpetatakse iseennest eest hoolitsema ja võitma takistusi iseseisvalt.

Aga ka perekondades, kus headlik kasvatus aset leiab, võib skautlus palju kaasa aidata ja vanemate tööd kergendada. Skautlus võrreldes perekonnaga

ARHIIV
MUSEUM
FOND K88230
PEDIK8001KA

tuleb juurde veel üks asjaku: omavaheliste
sõprade ring, kes teenib samu ideid ja
püüab samade eesmärkide poole.

Mis puutub skaudi isamaaarmastu-
sesse, siis on see ju teada, et skaut on
esijoonel patrioot. Kuid naisugune vaim
nagu valitseb praegu näiteks Saksas, on
kindlasti vaid ajale omane haigus. See
vaim on ristium arusaamiste vastu. Kui
rahu ja armastus rahvaste vahel teoks
peaks saama, siis oleksid siin suured
teened noortel, kes üksteist tundma, ar-
mastama ja mõistma õpivad. Skandid
kiirustavad teisi maid, õpivad neid
tundma, võrdlevad ja tulevad tagasi oma
kodumaale tuues kaasa enesekindlust
ja usku oma maasse ja rahvasse.

Olles Rahvasteliidu kaitse all, skautides
püüab läbi viia rahvusvahelist vendlust.
Austatagu ka teistes rahvastes, mis neil
on head.

Küll tuleks noori aegsasti põlvama
õpetada n. n. „kadakaid“, kuna see ei ole
mingi erirahvus, vaid äraandlik või
jällegi (näitena „saksa vanad tanted“) just
see tottram element meie riigis.

Tehib küsimus, kui suurt osa peaksid
mängima noore inimese elus autoriteedid,
kellele ta võiks uskuda. Kindlasti nii-
sugune pime autoriteetideusik nagu praegu
valitub Saksas „hitlerjugendi“ hulgas,
näib ummikusse. Noor peab ikkagi
ise otsima ja leidma elumõtte. Vanemad
ja teised autoriteetsed isikud näidaku
suunda, olgu selle otsimisel usaldatava-
vaks abiks oma nõuga, teid peamiselt
eeskujuga.

ARHIIVIMUSEUM
FOND 43830
9204800849

Elakujul elus on suur tähtsus. Mitte väiksem tähtsus on aga kirjanduslikul eeskujul. Iga laps loeb, ja heal raamatul on ta arenemisel suur osa tähta. Nüüsupused raamatud nagu Amicis'e "Lüda", "Molndrii", "Paal-tänava poisid", Beecher-Stowe "Onu Tomi onnikene" jne. suudavad palju ära teha puberteediajajärgus.

Kui noorel on kool lõpetatud, ei saa temalt tahta, et ta loeks ainult need teosed, kus esinevad positiivsed kujud ja elu head küljed. Ja seda ei ole vajagi. Noor loeb kõike, millel on kirjanduslikku väärtust. Kui on nähtud kirjandusest kaudu ka elus leiduvat halba, siis leitakse ja hinnatakse head. Jõudu eluks võivad anda kas või Hammeni "Maa õnnistus" või vana Jolyon'i unustamatu kuju "Forsyte'ide saagas" või Mälgu "Õitseva mere täisrõõmus meelelaad.

Kui kodus, koolis ja skautliikkudel
 radadel on saadud riisugune kasvatus,
 mis sisendab usku enda ja oma rahva
 võimetusse ja tulevikku ja keegi on tutru-
 tud igakülgsele eluga kirjanduse kaudu,
 siis on jõudu õnnelikuna ja enesekind-
 lana vastu võtta seda, mis elu ja saatus
 talle saadab. Siis suudame toimida Underi
 ütelse järel:

„Ole rõõmus heal päeval, ja halval jää vaatama:
 Jumal on selle teise kõrvale loonud.“

Clarissa Parts.